Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2014–2015

21 501-08 Milieuraad

Nr. 549

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 februari 2015

Op 6 maart 2015 zal de Milieuraad wederom plaatsvinden in Brussel. Ten behoeve van het AO Milieuraad dat met uw kamer is gepland op woensdag 4 maart, doe ik u hierbij, mede namens de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, de geannoteerde agenda van de Milieuraad toekomen. Deze geannoteerde agenda geeft de meest recente stand van zaken weer en is gebaseerd op de voorlopige agenda die is uitgebracht door het Lets Voorzitterschap en de laatste informatie over lopende zaken. Mocht de agenda van de Milieuraad zich in belangrijke mate wijzigen, dan zal ik u hier nader over informeren.

Tenslotte treft u in de bijlage een voortgangsoverzicht aan van actuele Europese wetgevinginitiatieven op het terrein van Infrastructuur en Milieu[1].

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
W.J. Mansveld

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

kst-21501-08-549
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

Geannoteerde Agenda Milieuraad 6 maart 2015

Op 6 maart 2015 zal de eerste Milieuraad plaatsvinden onder het Lets Voorzitterschap in Brussel. In aanloop naar de VN COP21 in Parijs is het Voorzitterschap voornemens met Lidstaten discussie te voeren over de Mededeling over het Parijs Protocol. In dit kader zal het Voorzitterschap ook de voorgenomen nationaal bepaalde bijdrage van de EU willen aannemen die als deel van deze mededeling gepubliceerd zal worden. De Milieuraad zal zich, naar aanleiding van de mededeling over de Jaarlijkse groeianalyse 2015, ook buigen over het vergroenen van het Europees Semester. Daarnaast heeft het Voorzitterschap de verwachte mededeling over de Energie Unie geagendeerd voor een eerste gedachtewisseling die zich met name richt op de milieugerelateerde aspecten. Tenslotte staat de post-2015 ontwikkelingsagenda geagendeerd voor een discussie over de stand van zaken van de onderhandelingen en een vooruitblik naar de VN top in september.

Vergroening van het Europees Semester

Gedachtewisseling

Inhoud

De Europese Commissie heeft in november 2014 haar jaarlijkse Annual Growth Survey (AGS) uitgebracht. De AGS vormt het startsein van het Europese Semester, waarbij de Commissie vooruitblikt op de grootste uitdagingen van de Europese economie van het aanstaande jaar en zij haar prioriteiten beschrijft op gebied van groei en banen. Een van deze prioriteiten is het bevorderen van investeringen, waarbij o.a. een rol is voorzien voor het Europees Fonds voor Strategische Investeringen (EFSI). Op het domein van milieu worden voor groei en banen o.a. punten benoemd zoals het potentieel van fiscale vergroening, de noodzaak om afvalstoffen meer en beter te recyclen en het verder uitbreiden van waterzuiveringsinstallaties. De AGS geeft aan dat digitale technologie nieuwe manieren introduceert voor het leveren van goederen en diensten die van invloed zijn op de manier waarop we nu leven en leren. Zo zou digitale technologie een essentiële rol kunnen spelen bij de transitie naar een circulaire economie. Voor het Letse Voorzitterschap is de «Digitale Agenda voor Europa (DAE)» een van haar prioriteiten. De Milieuraad zal zich dan ook buigen over hoe de DAE kan bijdragen aan een Europese economie die op een duurzame manier omgaat met natuurlijke hulpbronnen en energie. De discussie zal zich richten op de vraag of de AGS en de Nationale Hervormingsprogramma's het juiste kader bieden om voortgang te maken op de transitie naar een circulaire economie in de lidstaten en in de EU.

Stand van zaken

Op de Milieuraad van oktober 2014 is reeds gesproken over vergroening van het Europees Semester en zijn er raadsconclusies aangenomen. De conclusies riepen de Commissie op om eerst het monitoringsvraagstuk goed onder de loep te nemen. Om een adequaat beeld te schetsen over de voortgang naar een circulaire economie, zijn indicatoren nodig die reële informatie geven over de milieudruk en de dematerialisering van de economie, waaronder de effecten van land- en watergebruik, de CO_2 uitstoot en het gebruik van grondstoffen. Hoewel de Europese Commissie hier aan werkt, heeft dit nog niet tot een concreet voorstel geleid waardoor de discussie over vergroeningsaspecten binnen de context van het Europees Semester enigszins stil ligt. De Commissie heeft aangegeven dat de herziening van de EU 2020 Strategie naar verwachting

vertraging oploopt. Het verband tussen de DAE en de transitie naar een circulaire economie is nog niet eerder onderwerp van discussie geweest in de Milieuraad.

Nederlandse positie en krachtenveld

Nederland zal bij de discussie in de Milieuraad putten uit het beleid zoals vastgelegd in het SER Energieakkoord, de Groene Groeibrief, de brief Van Afval naar Grondstof (VANG), alsmede de kabinetsreactie op de consultatie van de Europese Commissie over de Europa 2020-strategie die op 19 september vorig jaar aan de Tweede Kamer is gestuurd. De Nederlandse positie is er op gebaseerd dat een beperkt aantal concrete en meetbare doelstellingen de belangrijkste kracht is van de Europa 2020-strategie. Met betrekking tot energie en klimaat is gekozen voor een drieledig doel, namelijk CO_2-reductie, energie-efficiëntie en duurzame energie. In de periode tot 2020 acht het kabinet, vanuit continuïteitsoverwegingen, het van belang dat wordt vastgehouden aan de bestaande drie doelen, zonder deze aan te passen of uit te breiden. Dit neemt niet weg dat de aandacht voor duurzaamheid in het Europees Semester vergroot kan worden door informatie over grondstof productiviteit hierin mee te nemen. Met behulp van de juiste indicatoren kan bij de communicatie over duurzaamheid een beter beeld geschetst worden van de ontwikkelingen op het gebied van grondstofefficiëntie in Europa.

Nederland is van mening dat ook gekeken moet worden naar de mogelijkheden voor een nieuw governance systeem voor circulaire economie dat (niet zwaarder opgetuigd dan nodig) onder andere moet bewerkstelligen dat beleidsmaatregelen in de lidstaten en in de EU op elkaar afgestemd worden om de transitie naar een circulaire economie te faciliteren. Binnen het kader van het EU Klimaat- en Energiepakket 2030 wordt al aan een dergelijk governance systeem gewerkt. Een governance systeem voor circulaire economie zou in de context van het nieuwe voorstel voor circulaire economie moeten worden geïntroduceerd. Dit voorstel kondigde de Commissie aan ter vervanging van het huidige afvalpakket. Wat Nederland betreft zou hierbij aangestuurd moeten worden op een ambitieus maar realistisch en uitvoerbaar Europees beleid met passende, handhaafbare instrumentatie dat, zoals het oorspronkelijke afvalpakket, recycling in heel Europa dient te bevorderen. Commissaris Timmermans heeft aangegeven dat dit nieuwe voorstel eind 2015 wordt uitgebracht. Het voorstel om een gedachtewisseling te houden over het verband tussen de Europese Digitale Agenda en de transitie naar een circulaire economie werd binnen de Raad lauw ontvangen. De meeste lidstaten verwachten niet dat deze discussie tot belangrijk nieuwe inzichten zal leiden. Wel ziet Nederland kansen op gebied van intelligente transportsystemen en het verder optimaliseren van de logistiek in het personen- en goederenvervoer.

De weg naar de VN-Klimaatconferentie Parijs (COP21/CMP11)

Gedachtewisseling en aanname van de voorgenomen nationaal bepaalde bijdrage voor de EU

Inhoud

In 2015 in Parijs is het doel om een belangrijke stap te zetten in de aanpak van klimaatverandering, met een nieuw mondiaal klimaatakkoord. Tijdens de Milieuraad is de Voorzitter voornemens discussie te voeren over een mededeling over de inzet voor Parijs. Hierin zal de visie van de Europese Commissie uiteengezet worden op een transparant, dynamisch en juridisch bindend akkoord, met eerlijke en ambitieuze verplichtingen voor

alle partijen. Ook zal de mededeling ingaan op de vertaling van de EU 2030 emissiereductiedoelstelling naar een voorgenomen nationaal bepaalde bijdrage (INDC) voor de Europese Unie, die de EU uiterlijk 31 maart 2015 bij de VN zal indienen.

Stand van zaken

Naar verwachting zal de Commissie de mededeling over de EU inzet voor Parijs op 25 februari publiceren. Belangrijk voor het nieuwe klimaatakkoord zijn de INDC's, die inzicht geven in het ambitieniveau van landen. De INDC voor de Europese Unie zal geheel in lijn zijn met de Europese Raadsconclusies van oktober 2014 over het EU 2030 klimaat- en energieraamwerk.

Nederlandse positie en krachtenveld

De Nederlandse inzet is om een ambitieus mondiaal klimaatakkoord te bereiken waar iedereen aan mee doet. Dat geldt voor landen, maar ook voor bedrijven, steden en het maatschappelijk middenveld waarmee we samenwerken naar een klimaatneutrale wereld. Het akkoord zal voldoende flexibiliteit moeten bieden aan landen om naar vermogen bij te kunnen dragen. Dat betekent niet dat het nieuwe akkoord vrijblijvend zal zijn. Landen zullen moeten monitoren, rapporteren en de resultaten moeten worden getoetst en besproken. Vervolgens moeten we landen uitdagen de ambitie te verhogen, om de mondiale temperatuurstijging tot 2 graden te beperken. Nederland onderschrijft daarvoor de EU-doelstelling van 80–95% afname van broeikasgassen in 2050 ten opzichte van 1990. In oktober 2014 heeft de Europese Raad voor 2030 een bindend doel van ten minste 40% broeikasgasreductie vastgesteld dat hiervoor als tussenstap dient.

De post-2015 ontwikkelingsagenda

Gedachtewisseling

Inhoud

Het Lets Voorzitterschap heeft de post-2015 ontwikkelingsagenda geagendeerd voor een discussie over de stand van zaken van de mondiale onderhandelingen in VN verband en een vooruitblik naar de VN top in september. In september dit jaar zal in het kader van de VN een nieuw akkoord worden bereikt over de nieuwe ontwikkelingsagenda. De post-2015 ontwikkelingsagenda zal de opvolging zijn van de huidige Millennium Ontwikkelingsdoelen die in 2000 zijn vastgesteld en dit jaar aflopen. De nieuwe ontwikkelingsagenda zal vier dimensies krijgen: sociaal, economisch, milieu en veiligheid en rechtsorde. Op basis van deze dimensies zullen mondiale Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) worden vastgesteld.

Stand van zaken

In Januari 2015 zijn in VN verband de intergouvernementele onderhandelingen over de toekomstige mondiale ontwikkelingsagenda gestart. De Commissie onderhandelt hierover op basis van het onderhandelingsmandaat dat eind 2014 onder het Italiaans Voorzitterschap in de Raadsconclusies van de Raad van Buitenlandse Zaken en Ontwikkeling is vastgesteld. VN-lidstaten dienen de verwachte nieuwe ontwikkelingsagenda in september 2015 aan te nemen. Begin dit jaar heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd, «A Global Partnership for Poverty Eradication and Sustainable Development after 2015» (st 5902/15), die

mede in gaat op de implementatie van de ontwikkelingsagenda. Uw Kamer zal middels een BNC-fiche nader worden geïnformeerd over het Nederlandse standpunt op deze mededeling.

Nederlandse positie en krachtenveld

Lidstaten hebben tijdens de Milieuraad in december een akkoord bereikt over het onderhandelingsmandaat voor de post 2015 ontwikkelingsagenda. De onderhandelingen zijn nog maar net begonnen en het krachtenveld moet zich nog uitkristalliseren. Nederland heeft voor de nieuwe ontwikkelingsagenda 4 hoofdzakelijke prioriteiten: (1) doelen zijn universeel en dienen voor alle landen te gelden, (2) armoedebestrijding dient multi-dimensionaal benaderd te worden, vanuit een sociaal, economisch, ecologisch en vrede en veiligheidsperspectief, (3) naast een sterke inzet van officiële ontwikkelingshulp (ODA) dienen ook andere financiële en niet-financiële mechanismen bij te dragen aan duurzame ontwikkeling, en (4) cross-sectorale samenwerking met partners is essentieel.

Energie Unie

Gedachtewisseling

Inhoud

De Europese Raad van 23 en 24 oktober jl. heeft de kaders geschetst voor het klimaat- en energiebeleid tot 2030 en de voorzieningszekerheid van de EU op de korte en langere termijn. De conclusies van de Europese Raad geven mede richting aan de beoogde Energie Unie, dat één van de vijf prioriteiten is van de nieuwe Commissie. Doel van de Energie Unie is het verminderen van de energieafhankelijkheid van de EU, een betaalbare energievoorziening en een toekomstbestendig klimaatbeleid. Naar verwachting zal de Energie Unie vijf pijlers bevatten die onderling verbonden zijn: het verbeteren van de energievoorzieningszekerheid, het voltooien van de interne energiemarkt, het verminderen van de energievraag, het CO_2-vrij maken van de Europese energiemix en het stimuleren van onderzoek en innovatie in de energiesector.

Stand van zaken

De Milieuraad zal van gedachten wisselen over de mededeling over de Energie Unie die naar verwachting op 25 februari gepubliceerd zal worden. Hoewel de primaire behandeling plaats vindt in de Energieraad, zal de Milieuraad zich vooral buigen over de klimaatgerelateerde aspecten. De gedachtewisseling tijdens de Milieuraad, maar ook tijdens de Energieraad op 5 maart, zal de input vormen voor de Europese Raad van 19 en 20 maart.

Nederlandse positie en krachtenveld

Nederland kan zich vinden in het beoogde doel van de Energie Unie, maar wacht de concrete uitwerking daarvan af. Uw Kamer zal middels een BNC-fiche nader worden geïnformeerd over het Nederlandse standpunt.

Diversen

De uitfasering van fluorkoolwaterstoffen (HFK's), Montreal Protocol

Het Lets Voorzitterschap heeft de Europese Commissie tijdens de Milieuraad uitgenodigd om Lidstaten te informeren over het tot stand brengen van een mondiale uitfasering van fluorkoolwaterstoffen (HFK's) in het kader van het Montreal Protocol. De Commissie is voornemens bij de onderhandelingen in dit verband een voorstel in te dienen tot wijziging van het Protocol om het uitfaseren van HFKs (sterke broeikasgassen die vaak worden gebruikt als alternatieven voor ozonlaagafbrekende stoffen in met name koeling en airconditioning) op te nemen. Nederland steunt het initiatief van de Commissie van harte.

Bodemafdekking

Ter gelegenheid van het Internationale Jaar van de Bodem (2015) en op verzoek van Oostenrijk heeft het Voorzitterschap het onderwerp bodemafdekking geagendeerd. Hiertoe is een notitie gecirculeerd met verwijzing naar hetgeen hierover is opgenomen in het 7e Milieu Actie Programma. Oostenrijk zal versterkte beleidsmatige aandacht vragen voor de negatieve milieuaspecten van het groeiend aandeel bodemoppervlak dat afgedekt is. In dit kader stelt zij de vraag aan de orde hoe lidstaten en de Commissie meer gebruik kunnen maken van de kennis en ervaring op gebied van bodemafdekking.

2de ministeriële bijeenkomst van het West-Mediterrane Dialoog (het 5+5 Dialoog)

Portugal zal tijdens de Milieuraad een terugkoppeling geven over de uitkomsten van de 2e ministeriële bijeenkomst van het West-Mediterrane Dialoog dat in maart plaats zal vinden. In aanloop naar COP21 in Parijs zullen de Ministers van de tien landen van het Dialoog, die verantwoordelijk zijn voor milieu en energie, de gelegenheid krijgen om van gedachten te wisselen over het nieuwe klimaatverdrag en de samenwerking op gebied van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie.